

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 11Csp/83/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816208363
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hvastová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2021:7816208363.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Agnesou Hvastovou, v spore žalobcu Q. M., C.. XX.XX.XXXX, D. S. S. XX, XXX XX S., zastúpeného Mgr. Ivicou Štiglitz, advokátkou so sídlom, Šafárikova 8, 048 01 Rožňava, proti žalovanej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 649,11 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu o zaplatenie 264,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 28.11.2016 do zaplatenia **z a m i e t a** .

II. Súd konanie o zaplatenie 385,11 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 28.11.2016 do zaplatenia **z a s t a v u j e** .

III. Súd náhradu trov konania stranám sporu **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 649,11 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne odo dňa doručenia žaloby žalovanej a náhrady trov konania od žalovanej.

2. Okresný súd Rožňava rozsudkom zo dňa 07.07.2017 sp. zn. 11Csp/83/2016 - 74 vo veci rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 649,11 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne od 28.11.2016 do zaplatenia (výrok I.) a priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok II.).

3. Proti vyššie spomínanému rozsudku podala včas odvolanie žalovaná a Krajský súd v Košiciach po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia Krajský súd zdôraznil, že súd prvej inštancie svoj vyhovujúci výrok založil na skutkových záveroch ohľadne úhrady sumy 564,- eur žalobcom napriek tomu, že takéto závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. V tomto smere aj nesprávne vyhodnotil otázku dôkazného bremena pokiaľ konštatoval, že dôkazné bremeno na preukázanie tejto skutočnosti zaťažuje žalovanú. Rozsudok súdu prvej inštancie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia podstatných náležitostí zmluvy v časti špecifikácie jednotlivých splátok. Súd prvej inštancie navyše v rozsudku priznal žalobcovi nárok vo výške 385,11 eur napriek tomu, že tento mu bol už raz právoplatne priznaný iným súdnym rozhodnutím a to rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5.6.2015 č. k. 7Sp/11/2015-25 a teda konaniu o rozhodovaní o takomto nároku mu bránila procesná prekážka res iudicata.

Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie založil svoj vyhovujúci výrok na závere o tom, že žalobca uhradil žalovanej z titulu úveru sumu 564,- eur. Žalovaná v odvolaní konštatovala, že toto

tvrdenie žalobca odvodzoval z obsahu listiny žalovanej označenej ako jednostranné započítanie, v ktorom je uvedené konštatovanie žalovanej, že žalobca uhradil uvedenú sumu. Žalovaná počas konania obsah správnosti tejto listiny namietala s poukazom na to, že išlo iba o chybu v písaní a tvrdila, že žalobca na úhradu svojej povinnosti splatiť úver spolu s príslušenstvom neuhradil nič. Uvedená skutočnosť sa teda stala v konaní medzi účastníkmi spornou. Súd prvej inštancie pri svojich záveroch v tejto otázke nesprávne vyhodnotil koho z účastníkov zaťažuje pri preukázaní tejto skutočnosti dôkazné bremeno, keď vychádzal z toho, že bolo povinnosťou žalovanej v konaní preukázať, že žalobca uvedenú sumu neuhradil. Takýto záver je v rozpore so základnými princípmi hodnotenia dôkaznej povinnosti v sporovom konaní, keďže je zjavné, že dôkazné bremeno nemôže zaťažovať toho z účastníkov, ktorý tvrdí, že nedošlo k plneniu, ale naopak zaťažuje toho účastníka, ktorý v konaní tvrdí, že z jeho strany došlo k takémuto peňažnému plneniu. Odvolací súd považoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalovanej, v ktorej žalovaná namietala, že žalobca dôkazné bremeno na preukázanie svojho plnenia v sume 564,- eur neuniesol. Žalobca na takéto plnenie neoznačil totiž počas celého konania pred súdom prvej inštancie žiadny dôkaz a pridrižoval sa iba údajom uvedeného v jednostrannom započítaní žalovanej, ktorá však tento údaj namietala s poukazom na výslovnú chybu v písaní.

Za nesprávne považoval odvolací súd aj závery súdu prvej inštancie o bezodplatnosti a bezúročnosti úveru medzi účastníkmi s poukazom na nedostatočnú špecifikáciu dohodnutých splátok z úveru.

Pokiaľ ide o eurokonformný výklad ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, riešením tejto otázky sa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018 (a následne aj 3Cdo 56/2018 zo dňa 17.4.2018). Z vyššie citovaného rozhodnutia vyplýva, že zákon 129/2010 Z.z. je úplnou transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Smernica ako špecifický prameň práva Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli smer sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne sudy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa sudy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (odkaz na rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110). Z vyššie citovaného rozhodnutia ďalej vyplýva, že rozsudok konštatoval, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice. Vychádzajúc zo záveru, že zákonom 129/2010 Z.z. bola transponovaná smernica 2008/48/ES v celom rozsahu, zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. Eurokonformným výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z., ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel odvolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky. Pokiaľ ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“ alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Z dôvodovej správy k zákonu 129/2010 Z.z. v žiadnom prípade nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby ust. § 9 ods. 2 písm. k/ tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v smernici, teda to, aby zmluva o úvere upravovala výšku, počet a termíny splátok ako súboru, ktorý zahŕňa istinu, úroky a aj iné poplatky. Podľa presvedčenia najvyššieho súdu zohľadňujúceho aj účel zákona, ktorý je vyjadrený v dôvodovej správe, teda ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. h/ smernice (viď bližšie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018).

Odvolačný súd stotožňujúc sa s týmto právnym názorom preto nepovažoval za správny záver súdu prvej inštancie, ktorý z uvedeného nedostatku vyvodil bezodplatnosť a bezúročnosť sporného úveru.

Konštatoval, že je nesprávnym rozhodnutie súdu prvej inštancie aj z dôvodu, že tento v konaní žalobcovi priznal aj sumu 385,11 eur napriek tomu, že z dôvodov jeho rozsudku je zrejmé, že takáto suma už bola žalobcovi raz právoplatne prisúdená iným súdnym rozhodnutím a teda opätovnému konaniu o takomto nároku bráni procesná prekážka už rozhodnutej veci (res iudicata).

Odvolačný súd uložil súdu prvej inštancie po vrátení veci vyzvať žalobcu na preukázanie svojho tvrdenia o úhrade sumy 564,- eur žalovanej z titulu splatenia úveru a jeho ďalší procesný postup bude závislý od toho, či žalobca v tomto smere unesie svoje dôkazné bremeno. V prípade pokiaľ tento bude naďalej trvať aj na uplatnenom nároku na zaplatenie sumy 385,11 eur, bude potrebné konanie o tomto nároku pre procesnú prekážku res iudicata zastaviť.

5. V súlade s vyššie uvádzanými právnymi závermi odvolacieho súdu vyplývajúcimi z jeho uznesenia (Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn.: 1Co/30/2018 - 135 zo dňa 30.01.2019) súd opätovne pristúpil k posúdeniu dôvodnosti nároku žalobcu.

6. Vychádzajúc z obsahu zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu žalobca na pojednávaní dňa 08.09.2021 žalobu o zaplatenie sumy 385,11 eur s príslušenstvom vzal späť.

7. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby o zaplatenie sumy 385,11 eur s príslušenstvom súd konanie v tejto časti zastavil v zmysle § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

8. Žalobca naďalej trval na žalobe o zaplatenie sumy 264,- eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, s poukazom na to, že Zmluvu o úvere uzavretú medzi stranami sporu dňa 21.01.2014 je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov nakoľko v zmluve absentujú podstatné náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Tvrdenie žalovaného o chybe v písaní v listine o jednostrannom zápočte považoval za účelové tvrdenie. Uviedol, že nedisponuje listinnými dôkazmi o tom, že sumu 264,- eur zaplatil, ktorá suma predstavovala navýšenie úveru, teda odplatu pre žalovaného za požičanie sumy 300,- eur.

9. Právna zástupkyňa žalobcu navrhovala vykonať opakovaný výsluch žalobcu. Poukázala na to, že v trestnom konaní žalovaná vyčíslňovala škodu, ktorá jej bola spôsobená a poukázala na to, že je predpoklad, že v trestnom konaní predloženými vyjadreniami žalovanej by mohlo byť preukázané zaplatenie sumy 264,- eur zo strany žalobcu.

10. Na návrh právnej zástupkyne žalobcu súd zo súdneho registra trestných vecí zistil, že trestné konanie sa viedlo pod sp. zn. 1T/106/2016 Okresného súdu Rožňava, ktorý spis na návrh právnej zástupkyne žalobcu bol predložený na pojednávanie, za účelom nahliadnutia do tohto spisu. Po oboznámení sa s obsahom spisu a rozsudku 1T/106/2016 Okresného súdu Rožňava, z ktorého nevyplýva, že by žalobca bol uvedený ako poškodený vo vzťahu k žalovanej spoločnosti Pohotovosť, právna zástupkyňa žalobcu nemala ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

Súd na pojednávaní návrh právnej zástupkyne žalobcu na výsluch žalobcu nepripustil vzhľadom na to, že žalobca bol prítomný na pojednávaní dňa 26.05.2017 a vyjadril sa, že trvá na podanej žalobe.

11. Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Dňa 21.01.2014 uzatvorila žalovaná s dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 705803187, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 300,- Eur, zvýšený o príslušný poplatok 264,- Eur, teda spolu zaplatiť čiastku 564,- EUR s termínom splatnosti dňa 26.01.2015. Žalovaná si individuálne dohodla podmienky zmluvy o úvere, s tým že s odbornou starostlivosťou, ktorú vykonala na základe vyplnenia formuláru o overení klienta boli dojednané podmienky poskytnutia úveru a k tomu dohodnutá výška úveru na základe posúdenia bonity klienta. Žalobca tvrdí, že v zmluve absentujú podstatné náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a z toho dôvodu sa stáva bezúročná a bez poplatkov. Zákon č. 129/2010 Z.z. považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde naplneniu § 11 (1). Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená priamo na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 705803187, na prednej strane je uvedené nasledovné: „Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 564,- EUR, ak nie je

dohodnuté inak do 26.01.2015 účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatarovi. Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy nastane dňa 26.01.2015.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlužník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 564,- Eur s termínom splatnosti dňa 26.01.2015. Zároveň poukazuje na závery Rozsudku Súdneho dvora z 09.11.2016 vo veci C-42/15.

12. K započítaniu pohľadávky žalovaná uviedla: „V žalobe žalobca uvádza s odkazom na jednostranný zápočet žalovanej zo dňa 07.09.2016, že žalobca uhradil žalovanej 11Csp/83/2016 3 sumu 564,- Eur zo zmluvy o úvere č. 705803187. Uvedené tvrdí žalobca aj napriek skutočnosti, že je zrejmé, že ide o zrejmú chybu v písaní, nakoľko v ďalšej vete jednostranného zápočtu uvádzame, že evidujeme voči žalobcovi pohľadávku vo výške 951,92 Eur. Taktiež žalobca si je vedomý, že predmetnú sumu neuhradil, a ak áno, žiadame o doloženie dokladu o úhrade. V žalobe žalobca sám uvádza, že „žalobca uzavrel so žalovanou Zmluvu o úvere pod č. 705803187 dňa 21.01.2014 (ďalej len „zmluva o úvere“). Na základe uvedenej zmluvy o úvere si žalobca od žalovanej požičal istinu vo výške 300,- Eur, ktorú sa zaviazal zaplatiť žalovanej v mesačných splátkach spolu s poplatkom vo výške 264,- Eur. Je teda zrejmé, že uvedená suma je sumou pohľadávky spolu s poplatkom. Žalobca zo zmluvy o úvere č. 705803187 neuhradil žiadnu čiastku. Až jednostranným zápočtom zo dňa 07.09.2016 došlo k započítaniu nároku žalobcu voči pohľadávke žalovaného, t.j. čiastky vo výške 385,11 Eur. Zároveň sme ho vyzvali na úhradu rozdielu vo výške 566,81 Eur.“

13. Žalovaná písomným podaním, doručeným súdu dňa 01.07.2020, oznámila, že žalobca uhradil na úver č. 705803187 sumu vo výške 0,00 Eur.

14. Súd sa oboznámil s obsahom listinných dôkazov - jednostranným zápočtom - pohľadávkou spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7Sp/11/2015-25 zo dňa 05.06.2015, zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

15. Podľa ustanovenia § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka:

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16. Podľa ustanovenia § 456 prvej vety Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

17. Predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 264 eur s príslušenstvom. Žalobca v konaní nepredložil a neoznačil dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia o zaplatení sumy 264,- eur žalovanej, preto nepreukázal, že na strane žalovanej došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia.

18. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, preto súd žalobu o zaplatenie 264,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 28.11.2016 do zaplatenia zamietol.

19. Súd o náhrade trov konania rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP a 256 ods. 1 CSP. Žalobca nebol úspešný v konaní o zaplatenie 264,- eur s príslušenstvom a žalobcu o zaplatenie sumy 385,11 eur s príslušenstvom vzal späť, ktoré späťvzatie je procesným neúspechom žalobcu v konaní. Z obsahu spisu nevyplýva, že by na strane žalovanej, ktorá v konaní bola úspešná, vznikli trovy konania, preto súd náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

Poučenie:

Proti uvedenému rozsudku je prípustné odvolanie v zmysle ust. § 355 a § 356 CSP.

Odvolanie je možné podať v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom Okresného súdu Rožňava.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.